No. 2600 1855.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. franko te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

DONDERDAG 15 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 November.

Er moet geregeerd worden in protestantschen zin: zoo heet de oorlogskreet, die sinds eenige weken in sommige bladen gehoord wordt, die, klein in getal, door luid geschreeuw trachten goed te maken wat hun in aanzien en invloed ontbreekt. Er moet geregeerd worden in protestantschen zin. Waarom? De Staat mag niet godsdiensteloos zijn. En als de Staat rusten moet op de godsdienst, dan lijdt het geen twijfel dat het de protestantsche zijn moet, als zijnde deze de godsdienst der meerderheid van de bevolking en tevens van de invloedhebbenden, dewijl het geld en de magt in handen van de Protestanten zijn. Daarom wordt Nederland een protestantsche Staat genoemd. In een protestantschen Staat is het Protestantismus grondslag van den Staat. Wij meenen in het bovenstaande trouw te hebben terug gegeven wat onder een vloed van scheldwoorden en uitvallen tegen de Katholieken, onder den naam van Jezuïten en ultramontanen, ten behoeve van den oorlogskreet wordt in het midden gebragt. Want men gelieve niet uit het oog te verliezen, — en wij vestigen daarop de aandacht, bijzonder der Protestanten, — men gelieve niet uit het oog te verliezen, dat zoo dikwerf er van de zijde der door ons bedoelde woordvoerders spraak is om eene redeneering ten behoeve van den protestantschen Staat op te zetten, die redeneering altijd bijna en soms geheel bestaat uit allerlei hatelijke uitvallen tegen de Katholieke Kerk en de Katholieken.

Wat is er van de bewering dat Nederland een protestantsche Staat is? Zij is noch regtens noch feitelijk waar. Wij behoeven niet aan te dringen op het regt; want dat is evident. — Men kan zeggen: Wij kunnen 't regt veranderen. Wij antwoorden: Dat is zoo weinig zeker, dat wij 't zouden mogen ontkennen. Maar wij willen het toegeven. Als men er toe kan komen, dan zou men op het papier, dat geduldig is, afbreken wat in de feiten zal blijven bestaan. Want men zou met de letter van het regt te veranderen, geen afbreuk doen aan de kracht van het regt, dat in historische gronden geworteld is. Immers, als men zegt dat de meerderheid der bevolking in Nederland protestantsch is, dat die meerderheid tevens in handen heeft geld en magt; dan heeft men niet gezegd dat de Staat in Nederland protestantsch is; men heeft daarmeê geheel iets anders aangeduid: men heeft daarmeê te kennen gegeven dat Nederland een gemengde Staat is. En dat is Nederland dan ook. De meerderheid der bevolking is protestantsch, dat is waar. Maar die meerderheid is betrekkelijk gering, want zij staat slechts gelijk drie tot twee; hetgeen over een geheel land genomen en voor den staatsman, die geen kasteelen in de lucht bouwt, zoo veel beteekent, alsof er geene meerderheid was en de cijfers gelijk stonden. En dit is bij ons te lande des te meer waar, omdat die meerderheid van de protestantsche bevolking moet worden gezocht, met alle wijd uit elkander loopende en elkander zeer heftig bestrijdende kerkgenootschappen zamen te vatten tot een geheel. Want als men kerkgenootschap voor kerkgenootschap gaat tellen, dan is het katholieke ongetwijfeld het talrijkste van Nederland; tenzij men goed vinde om b. v. de afgescheidene en niet afgescheidene orthodoxen en groenen en hoe ze ook mogen worden genoemd te rekenen bij de rationalisten van de groninger en leidsche scholen tot ééne en dezelfde hervormde kerk. Wij zouden dan misschien met nog meerder regt al de afgescheidene en niet afgescheidene orthodoxen bij de Katholieke Kerk mogen voegen; want tusschen ons en de groenen zou ten minste omtrent eenige groote punten des geloofs gelijkvormigheid van belijdenis bestaan, terwijl er tusschen de rationalisten en de groenen geen ander punt van aanraking is, dan hun beider afgekeerdheid van de Katholieke Kerk. Maar als twee zaken aan een derde vijandig zijn, dan zijn ze niet daarom gelijkvormig. Hier zelfs blijkt het tegendeel. Want zoo heftig als groenen en liberalen de Katholieken bestrijden, zoo heftig en meer nog bestrijden zij elkander. En men neme dien strijd niet op voor een strijd over nuances, waarin men het over de hoofdzaak eens is. Integendeel. Het geldt hier juist de hoofdzaak, het fundament van het Christendom, de godheid van Christus en de geheele openbaring. En dewijl de Katholieken 't op dat groote punt met de orthodoxen eens zijn, daarom hebben wij gezegd, dat zij beter bij de Katholieken dan bij de liberalen zouden kunnen worden geteld. In allen geval kan het niet betwist worden, dat het katholieke kerkgenootschap het talrijkste is. Onder zulke omstandigheden kan het niet gezegd worden, dat de meerderheid der protestantsche bevolking Nederland tot een protestantschen Staat maakt. Maar wij willen daardoor ook niet beweren, dat de invloed der Protestanten in den Staat niet grooter is dan die der Katholieken. Wij zouden dan eene dwaasheid zeggen. Is de meerderheid niet beteekenend voor zoo verre zulks het getal betreft, zij is zeer beteekenend wat den invloed aangaat, omdat bij de Protestanten het overwigt van geld en magt berust. Dat is nooit door ons ontkend en kan niet ontkend worden. Maar volgt daaruit nu weer dat de nederlandsche Staat protestantsch is? Volstrekt niet. Daar kan alleen dit uit volgen, dat de Protestanten een grooter invloed in het beheer van den Staat dan de Katholieken uitoefenen. Maar een grooter aandeel van invloed te bezitten en uit te oefenen, staat volstrekt niet gelijk met het denkbeeld van overheersching der Katholieken door de Protestanten. Daaruit, dat de Protestanten zwaarder wegen in den Staat, kan niet worden afgeleid, dat de Katholieken volstrekt niet wegen. De Katholieken werpen ook hun wigt in de schaal. En dat wigt is niet gering. Dat wigt is zeer beduidend, niet slechts om het cijfer der Katholieken op zich-zelf genomen, niet slechts omdat zij de talrijkste gezindheid van het land zijn, maar ook om den invloed, dien zij in den Staat uitoefenen, om het aandeel dat zij er zoowel door geld als magt doen gelden. Tellen al de Katholieken niet door tal van aanzienlijke vermogens en tal van adelijke of patricische familiën; zij maken een groot deel uit van dien nijveren middelstand, die in elke orde van zaken en onder alle regeringsvormen de kern der natie uitmaakt. Behalve nog dat in de laatste vijf-en-twintig jaren op het gebied der intellektueele krachten door de Katholieken groote vorderingen zijn gemaakt. De tijd is voorbij dat zelfs fatsoenlijke lieden zich niet ontzagen den Katholieken, in openbare geschriften, als scheldwoord toe te voegen dat zij dom waren. Die intellektuëele ontwikkeling der Katholieken is niet meer staande te houden, en zal met elken dag toenemen.

Als wij nu dit alles zamen vatten, dan zal het blijken, dat de Katholieken geëmancipeerd zijn van de protestantsche overheersching, niet slechts omdat de Grondwet het wil, maar omdat zij feitelijk geëmancipeerd zijn. Dat is, om het woord van onzen genialen professor Broere te bezigen, door de kracht van het regt, dat zich opdringt zonder geweld, door het feit. Nederland is alzoo geen protestantsche Staat; hij is een gemengde Staat, waar de protestantsche bevolking wel zwaarder weegt dan de katholieke, en daarom meer invloed bezit, maar niet dermate dat ook niet de katholieke bevolking hare regten kan, mag en moet doen gelden.

Is het nu in zulken toestand mogelijk te regeren, wat men noemt in protestantschen zin? Het antwoord ligt in het bovenstaande. Het is letterlijk onmogelijk. En als men in de laatste halve eeuw heeft opgehouden zulks te doen, dan is het alleen geweest om dat het onmogelijk was.

Zal men nu gaan ondernemen levend te maken wat dood is? Wat zijn natuurlijk dood is gestorven en meer dan vijftig jaren is begraven? Door welk kunstmiddel zal men het stof vergaderen, tot gebeente en vleesch te zamen voegen en daarin het leven blazen?

Tot dus verre is daartoe geen ander middel gebezigd dan het opwekken van haat bij de Protestanten tegen de Katholieken. Van de gunstigste zijde genomen kan men daarin slechts zien wat men de galvanische proef op een lijk zou kunnen noemen, waarin wel eenige bewegingen worden voortgebragt, maar plompe, magtelooze, wanordelijke bewegingen, die zelfs niet den schijn van leven, maar veeleer het akelig sprekend bewijs van den dood leveren.

Maar van die gunstigste zijde kan de proef niet worden beschouwd. Want is de protestantsche Staat van Nederland vergaan; de gemengde Staat leeft, en de proef, die men zou willen nemen, zou op het levend organismus van den Staat worden toegepast.

En dan vragen wij wat voor een toestand er in Nederland zou geboren worden, als een systeem van regering moest worden gebouwd op den haat der Protestanten tegen de Katholieken? een systeem van regering op godsdienstigen twist en tweedragt steunende?

En wij bidden onze landgenooten daar wel acht op te geven. Is door iemand van de thans strijdvoerende partij ten behoeve van »het regeren in protestantschen zin" een ander middel gebezigd of aangeduid dan het opwekken en voeden van haat tusschen Katholieken en Protestanten, het zaaijen van godsdienstigen twist en tweedragt?

Dat alleen is genoeg om de poging, die thans gedaan wordt, volstrektelijk te doen verwerpen en er de magteloosheid van aan te toonen. Het geeft het bewijs dat eerzuchtigen spekuleeren op de godsdienstige hartstogten, de gevaarlijkste van alle hartstogten, en dat, ten behoeve der eerzucht, het land, dat is vorst en volk, worden ten offer gebragt.

Wij bedreigen niemand en wij hebben niemand te dreigen. Maar wij wijzen op de spreuk van den goddelijken Meester: Het land dat in zich-zelf verdeeld is zal vergaan. De stand der quæstie is zoo duidelijk, dat wij de toepassing niet hebben te maken.

Niet zonder bevreemding is het opgemerkt, dat er in de voorloopige verslagen der Tweede Kamer met geen enkel woord gewag is gemaakt van de zaak des heeren van Vliet. Den 3n Maart had de Kamer, in tegenwoordigheid van den minister van Koloniën, wiens stilzwijgen ten teeken was van de goedkeuring door hem aan hare beraadslagingen en haar besluit gehecht, — den 3n Maart had zij eenpariglijk verklaard, dat den heer v. V. onregt geschied was, door hem uit de preanger Regentschappen geweldddadig te verwijderen en door de moedwillige vernieling van al zijn have en goed. Zij had derhalve *implicite* erkend, dat hij, de verongelijkte, die bijna twaalf jaren lang te vergeefs zich beklaagd had over de willekeur, waarvan hij het slagtoffer was geworden, op schadeloosstelling van den kant zijns beleedigers billijkerwijze aanspraak heeft. Zij verneemt intusschen, dat met allerlei nietsbeteekenende en eener loyale Regering onwaardige argumenten de bij de zaak betrokken minister zich aan de verpligting, hem door het *votum* der Kamer opgelegd, zoekt te onttrekken, en dat zelfs, te dien einde, door hem maatregelen genomen zijn, die vermoedelijk ten gevolge zullen hebben, dat het *votum* der Kamer ten eenemale illusoir zal worden. Zij kan alzoo op goede gronden veronderstellen, dat er te kort wordt gedaan aan den eerbied, welken zij voor hare besluiten van de Regering mag vorderen, of, minst genomen, dat daar niet behoorlijk acht op wordt geslagen, zoodat zij geenszins de gevolgen hebben, die er van verwacht mogten worden: en desniettemin in de voorloopige verslagen over dat alles geen woord, geen enkel woord! Moet dat geene bevreemding wekken? 't Is toch niet aan te nemen, dat het der Kamer om 't even is, of hare besluiten al dan niet geëerbiedigd worden. Heeft zij een besluit genomen, heeft zij uitspraak gedaan, in eene bij haar aanhangige zaak, na dienaangaande alle noodige inlichtingen ingewonnen te hebben, dan stelt zij er ook ongetwijfeld prijs op dat het blijke, dat hare woorden iets beteekenen, dat er aan hare beslissing gevolg gegeven wordt en zij het bedoelde praktiesch rezultaat erlangt. Immers, betoonde de Kamer zich daaromtrent onverschillig; gedroeg zij zich alsof zij er vrede meê had, dat de Regering, in spijt van een genomen besluit, toch haren eigen weg vervolgt, — welke minachting van hare eigene waardigheid zou dat niet verraden? Maar vanwaar dan, dat zij, in het gegeven geval, zoo volkomen lijdelijk blijft en er genoegen meê schijnt te nemen, dat de minister van Koloniën haar besluit van den 3n Maart ll. behandelt *comme non avenu?*

Wat ons betreft, wij weten die vraag niet op te lossen. Naar onze meening, ware het gepast geweest, dat, vóór de openbare diskussie over de begrooting, de Kamer en de minister van Koloniën van gedachten gewisseld

hadden over de zonderlinge handelwijze van den laatsten, die het zich geoorloofd schijnt te rekenen den dooven te spelen. Dan kon bij de openbare diskussie de zaak in quæstie, na eene voorafgegane kontradiktoire behandeling en toelichting, afgedaan geworden zijn, zóó dat men er niet meer in 't vervolg op terug te komen had. Nu echter vreezen wij, dat, wordt zij ter sprake gebragt,— en dat zal dan toch wel moeten geschieden, — de Kamer door quasi beleefde pligtplegingen, door uitvlugten van slecht allooi en door rekriminatiën tegen den verongelijkten persoon, die niet meer te pas komen, zachtjes en zoetjes in 't riet zal gestuurd worden; dat daartoe althans eene poging zal worden aangewend.

Dat zal evenwel te vergeefs zijn, zoo wat waarschijnlijk van den kant des ministers zal vernomen worden, maar met eenige oplettendheid ontleed wordt. Rekriminatiën tegen een verongelijkten, van wien het officieel uitgemaakt is dat hem grovelijk onregt is aangedaan, zullen niet geduld kunnen worden. Betuigingen van eerbied voor de uitspraak der Kamer zullen slechts in zoo verre ingang hebben, als de gestelde daden met die betuigingen in overeenstemming zijn. Doch waardoor de Kamer er welligt toe zou kunnen komen te berusten in het gedrag van den minister, zou dit kunnen zijn, dat hij haar paaide met de verzekering, dat hij zich tot de oost indische Regering gewend heeft, om langs dien weg er achter te komen, welke schadeloosstelling aan den heer van Vliet behoort toegekend te worden. Wij voor ons meenen echter, dat zulk eene verzekering al bitter weinig te beteekenen zou hebben. Het antwoord toch der o. i. Regering zou haar in de pen moeten gegeven worden door dezelfde personen, die de gewelddadige verwijdering van den heer v. V. opgevolgd, door de moedwillige vernieling van al zijn have en goed, bewerkstelligd hebben; weshalve er wel geene billijke waardeering van het *quantum*, waarop hij aanspraak mag maken, van hen te verwachten is. Daarenboven, bij de verbranding van zijne goederen te Tjandjoer zijn al de bescheiden, enz. aan de vlammen prijs gegeven, die den daar gevestigde autoriteiten tot grondslag zouden kunnen strekken van het vast te stellen cijfer der schadeloosstelling; zoodat het bij den Gouverneur-generaal ingesteld onderzoek slechts beschouwd kan worden als een middel om de zaak op de lange baan te schuiven en om de uitspraak der Kamer krachteloos te maken. Begrijpt de Kamer dit evenzoo en handelt zij dien overeenkomstig, dan, maar ook dan alleen, kan 't gebeuren dat het haar besluit van den 3e Maart ll. gevolg erlangt, dat het twaalf jaren lang geleden onregt hersteld wordt en dat er voor goed een einde komt aan eene zaak, die reeds sinds lang moest afgedaan en vergeten zijn.

Van deze zaak heden nog eens gewagende, is 't niet ongepast in herinnering te brengen de woorden, waarmeê eenigen tijd geleden het *Handelsblad* een aan dat onderwerp gewijd artikel besloot. Zij luiden aldus:

»Wat zal het grondwettige regt van petitie, wat zal het regt van interpellatie der ministers baten, wanneer de beslissingen der Kamer door de verantwoordelijke hoofden der ministeriele departementen eenvoudig ter zijde worden gesteld, alsof zij niet bestonden?

»Wij weten wel, dat zulk een votum der Kamer, eene gemotiveerde orde van den dag of dergelijke acten, geene executoire kracht bezitten, dat zij geene wetten zijn; neen, maar zij zijn formeele erkenningen van regt of openbaar belang, welke eene constitutioneele regering niet mag verwerpen of als ongedaan beschouwen. Doet zij dit, dan blijven aan eene vertegenwoordiging, die zich zelve eerbiedigt en wenscht geëerbiedigd te zien, slechts twee wegen over:

»1°. gebruik te maken van het grondwettig initiatief en eene speciale wet over het voorwerp voor te stellen; het 2e en verreweg het beste, is afstemming van het budget des Ministers, die haar oordeel heeft geminacht.

»Bij de belagchelijke phrase, dat de heer v. V. »door »zijn gedrag aan de Indische regering gestadig redenen »van ontevredenheid heeft gegeven," willen wij ten slotte nog een oogenblik stilstaan.

»Wat moet deze beteekenen? Behelzen die woorden de beschuldiging jegens den heer v. V., dat hij iets laakbaars heeft gedaan, waarom het dan niet genoemd? Of doelt de minister op de ontevredenheid, die de indische regering daarover voelde, dat v. V. de javasche bank een burgerlijk proces aandeed, waarin hij gelijk had en gelijk heeft gekregen?

»Maar neen! de steller der dispositie schijnt de indische regering te beschouwen als eene schoolmatres, die aan de zoete kindertjes prijsjes voor goed gedrag geeft, maar aan de anderen de roede laat zien en hun speelgoed in beslag neemt. En waarom? omdat zij niet zoet zijn, omdat de matres niet over hen tevreden is, omdat de matres eindelijk boos zoude worden, wanneer de kinderen zoo lang en zoo aanhoudend dwingen, om... *wat zij hun regt en hun eigendom noemen*."

De Staats-raad kommissaris des Konings in Noord-Brabant heeft de gem. besturen aangeschreven, dat, wanneer de longziekte onder het vee zich in eene of andere gemeente der provincie vertoont, behoort te worden toegezien en gezorgd, dat de aangetaste dieren dadelijk van het overige vee worden afgezonderd en in eenen afzonderlijken stal, schuur of loods opgesloten gehouden, totdat door den burgemeester, na des noods met deskundigen te hebben geraadpleegd, vergunning tot het loslaten, vervoeren of verkoopen van het vee zou zijn verleend; dat er buiten dien steeds zorgvuldig zou behooren te worden toegezien en gewaakt, dat geen vee uit een besmetten stal of andere verdachte plaats naar elders worde vervoerd; dat de huisgenooten, die soms in aanraking met of nabij het bewuste vee komen zullen moeten worden gewaarschuwd zich in geene andere stallen te begeven, zonder van kleederen te hebben gewisseld; en dat voorts door of van wege het plaatselijk bestuur zou behooren te worden toegezien en gezorgd, dat het vee, hetwelk aan de ziekte komt te bezwijken, met huid en haar, nadat deze door inkerving of op eene andere wijze onbruikbaar zal zijn gemaakt, worde begraven op eene daartoe geschikte plaats en ter zoodanige diepte, dat men daarvan geen nadeel voor de gezondheid van menschen of vee kunne te vreezen hebben.

Bij den Minister van Finantiën is ontvangen eene coupon groot f 1.98, door een onbekende tot voldoening van den lande toekomende gelden, aan den ontvanger der directe belastingen, eerste afdeeling, te *'s Gravenhage*, ingezonden.

Z. M heeft benoemd: tot ontv. der in- en uitg. regten en acc. en van de bel. op de gouden en zilveren werken, en tevens tot entreposeur te 's Hertogenbosch A. Voerman; tot ontv, der dir. bel. in en uitg. regten en acc. te Stavoren c. a L. E. Krabbendam; tot ontv. der in- en uitg. regten en acc. te Glanebrugge W. Th. de Jongh van Arkel.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 13 November.

In deze zitting is opgemaakt de nominatie van drie kandidaten ter vervulling van de in de Algemeene Rekenkamer opengevallen betrekking. Op die lijst zijn geplaatst de namen der heeren:

1°. Mr. T. W. baron van Zuylen van Nievelt, ontvanger der domeinen te Sas van Gent, lid van het bestuur der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, lid van de Prov. Staten van Zeeland, die bij eene vierde stemming 40 stemmen bekwam, tegen den heer W. F. baron van Reede van Oudtshoorn, boekhouder bij de in- en uitg. regten ontvanger van het diep- en havengeld te Rotterdam, die er 19 bekwam;

2°. J. van den Bosch, militair onder-intendant met rang van kapitein, werkzaam bij het departement ven Oorlog, die bij eene vierde stemming 31 stemmen erlangde tegen den heer mr. A. M. de Rouville, burgemeester der gemeente Brielle, lid van de Prov. Staten van Zuid-Holland, die er 28 op zich vereenigde, en

3°. T. G Versfelt, referendaris bij het min. van Finantiën, hoofd der afdeeling comptabiliteit, die bij de vierde stemming van de 58 geldige stemmen er 32 bekwam, tegen den heer de Rouville, die de overige erlangde.

Zijn ingekomen twee wets-ontwerpen met de daarbij behoorende memorie van toelichting, zijnde: één betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, en één tot vereenvoudiging in het beleid der justitie en in het wetboek van burgerlijke regtsvordering.

De kommissie van rapporteurs voor de hoofdstukken V, VI, VII en VIII der Staats-begrooting, alsmede voor de begrooting van het pensioen-fonds van burgerlijke ambtenaren voor 1856, hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt.

De Kamer heeft achtereenvolgens aangenomen:

1° zonder hoofdelijke stemming de conclusie van het rapport der Kommissie tot onderzoek der Staatsrekening over het dienstjaar 1852, nadat aan de heropende beraadslaging hadden deel genomen de heeren van Bosse, van Rappard en Thorbecke; 2°. het wetsontwerp tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1854, bij welks behandeling de heeren van Lynden en de minister van Justitie het woord voerden, met algemeene stemmen; 3°. het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1855. 4°. het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1856; 5°. het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk IX *B* der Staatsbegrooting voor 1855 (*Postkantoor te Amsterdam*); de drie laatste zonder beraadslaging met algemeene stemmen, uitgezonderd het laatste, waartegen de heeren van Hoëvell, Westerhoff en van der Linden stemden.

De Vergadering is daarop tot Donderdag ten 11 ure gescheiden, als wanneer de behandeling der begrootingswetten zal aanvangen

---

ARNHEM, 12 Nov. Zaturdag ll. zijn in eene langdurige vergadering van den raad dezer gemeente, verlengd in eene avondzitting, ter tafel en in beraadslaging gebragt de gewijzigde ontwerp-verordeningen op de heffing en invordering der plaatselijke belastingen. Het ontwerp van heffing der belasting op het gemaal bij wijze van admodiatie, waarover tevens een adres van bezwaren door ingezetenen was aangeboden, vond tegenspraak en werd bij meerderheid van stemmen *niet* aangenomen, zoodat de gewone heffing bij wijze van accijns behouden blijft. (*H.*)

ZWOLLE, 10 Nov. Eene vergelijking der inkomsten van provinciale fondsen heeft doen zien, dat in 1854 op de Dedemsvaart zijn geheven gedurende de eerste 10 maanden, aan regten van sluis- en afvaartsgelden, ruim *f* 62,000 tegen ruim *f* 52,000 over hetzelfde tijdvak in 1855. De mindere opbrengst schrijft men toe aan de omstandigheden, dat de vaart dezen winter drie maanden gesloten was en er veel minder turf is gemaakt. Uit datzelfde overzigt bleek, dat de 12 tollen op den straatweg van Zwolle naar Hengelo, over dezelfde 10 maanden hebben opgebragt in 1854 *f* 12,298 en in 1855 *f* 11,561. Dit geringe verschil is wel een bewijs dat er nog steeds veel verkeer op dezen weg heerscht, te opmerkelijker omdat de kanalen naar Almelo ook veel beweging geven. (*Amst. Ct.*)

GORINCHEM, 12 Nov. Op de heden gehouden paardenmarkt waren niet zooveel paarden aangevoerd als in vroegere jaren. Er waren 1500 tot 2000 stuks aan de lijn. Over het algemeen waren het schoone paarden; doch hoewel fransche en duitsche kooplieden aanwezig waren, is de handel niet levendig geweest en de prijzen waren eenigzins gedrukt; gisteren werd er echter reeds een span verkocht voor *f* 1200. (*N. R. C.*)

OOSTERHOUT, 12 November. Met genoegen verneemt men, dat de voorbereidende werkzaamheden tot aanleg van den grindweg van Waspik over 's Gravemoer, Oosterhout, den Hout en Made reeds zoo verre gevorderd zijn, dat binnen kort tot de aanbesteding daarvan zal kunnen worden overgegaan, waardoor aan vele handen in deze streken werk zal worden verschaft.

WASPIK, 12 November. Sedert eenigen tijd heerscht hier in de Langstraat een zekere stilstand in den hooihandel. De verzending naar België heeft geheel opgehouden en is het alleen aan den betrekkelijk geringen voorraad toe te schrijven, dat de prijzen zich nog op *f* 17 à *f* 18 staande houden. (*N. R. Ct.*)

WAALWIJK, 11 Nov. Uit eene goede bron verneemt men, dat er spoedig eene tweede verbinding zal plaats hebben tusschen de Langstraat en het Land van Heusden, door het aanleggen van eenen kunst- of grindweg tusschen deze plaats en Genderen. De eerste verbinding is de reeds voltooide grindweg van Capelle op Andel, die voor den handel enorme voordeelen en gemakken oplevert. Zoo vermoedt men, dat bovengenoemde tweede verbinding in het belang van vele zaken groot voordeel zal aanbrengen. (*Arnh. Cour.*)

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

MARSEILLE, 13 Nov. Uit Konstantinopel zijn tijdingen van 5 dezer ontvangen. Men heeft in het fort St. Nikolaas groote kelders ontdekt. Het bombardement van de forten ten noorden van Sebastopol duurt voort. Door deserteurs is bekend geworden, dat prins Gortschakoff voor zijn aftogt eene laatste poging wil wagen en aan de Russen bevel heeft gegeven, om zich tot een aanval gereed te houden.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

LONDEN, 13 Nov. Gisteren avond werd alhier eene meeting van radikalen gehouden, onder voorzitting van den heer Miall, lid van het Parlement. De besluiten die de vergadering nam strekten tot afkeuring der uitzetting van bannelingen op Jersey door de regering.

MADRID, 13 Nov. De onlusten te Saragossa zijn gedempt, door de krachtige maatregelen die het openbaar gezag onmiddellijk verordende en ten uitvoer bragt. De geruchten van oproerige bewegingen in de provinciën zijn van allen grond ontbloot.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Nov. De *Ganges* brengt berigten uit Konstantinopel van 5 dezer mede. Te Sebastopol heeft men bij het fort Nikolaas onderaardsche werken van groote uitgebreidheid ontdekt. De door de geällieerden opgerigte batterijen gingen voort met de noorder forten te beschieten.

Men houdt het oog op de Tschernaya gerigt, daar russische deserteurs zeggen, dat generaal Gortschakoff, alvorens af te trekken, eene laatste poging beproeven wil. Er werden vele schipbruggen aan dien kant gebouwd.

Van hunnen kant versterken de geallieerden alle nachten hunne voorposten en bereiden zich voor om zoo noodig voort te rukken; hun veld-artillerie was daarvoor gereed.

Men denkt, dat het russische leger een slag zal wagen om uit de slechte stelling te geraken, waarin maarschalk Pélissier het gebragt heeft, en dat Gortschakoff zijne liniën aan de Tchernaya en in de vallei van Baïdar wil uitbreiden, en tevens eene belangrijke afleiding aan den kant van Eupatoria bewerkstelligen.

Een adjudant van Omer-Pacha, te Konstantinopel aangekomen, zegt, dat de turksche Generalissimus zijn leger dertig mijlen ver in het binnenland opgeslagen heeft, en zijn winterkwartier in gereedheid brengt.

— Aan den *Moniteur* wordt uit Konstantinopel geschreven, dat de Porte aan de gemeentelijke authoriteiten bevel heeft gegeven, de beledigende formaliteiten, welke bij de begravenis der Christenen op sommige plaatsen

van het Turksche rijk in acht genomen moesten worden, te doen ophouden.

— Men sprak weder van de aanstaande komst van den generaal von Wedell, die met eene nieuwe zending van den Koning van Pruissen, en wel met een vredelievenden zou belast zijn. Dit gerucht steunt zich hierop, dat deze generaal-diplomaat van zijn kommandement in Luxemburg naar Berlijn ontboden is.

— De generaal der keizerlijke garde Mellinet, heeft een foedraal voor den kogel laten maken, die hem in den wang getroffen heeft en er met gouden letters het woord Malakoff op doen graveeren.

— Het *Aftonblatt* van Stockholm berigt dat generaal Canrobert den 7en in die hoofdstad verwacht werd. De meest luisterrijke ontvangst werd hem bereid; voor een algemeene illuminatie langs de haven worden groote aanstalten gemaakt. Het eigenaardige hiervan is, dat deze feestelijkheden van de burgerij uitgaan; het hof van zijnen kant, bereidt den »*ambassadeur extraordinaire*" een allerplegtigste ontvangst. De geestdrift der burgers spruit echter niet voort uit blijdschap over de eer dezer buitengewone zending, maar vindt haar oorsprong in de individualiteit van den franschen veldheer, wiens voortreffelijke hoedanigheden hoogelijk gewaardeerd worden.

— De *Constitutionnel* deelt een tweeden brief uit Weenen mede, wiens schrijver volhoudt goed ingelicht geweest te zijn, toen hij van keizer Alexander's vredelievende gezindheid sprak, die bij geen enkelen Staat in Europa meer onbekend is, hoewel Frankrijk en Engeland, gelijk van zelf spreekt, de mededeeling daarvan met de meest mogelijke voorzigtigheid hebben aangenomen.

Daarna de houding der onzijdigen besprekende, zegt de schrijver, dat op den eersten dag, dat Duitschland zich openlijk tegen Rusland zou verklaren, de herstelling van den vrede däar zou zijn. De bond Staten van den tweeden rang, die op de konferentiën van Bamberg zich niet voor de westersche mogendheden gezind betoonden, zijn, sedert de reis der heeren van der Pfordten en von Beust naar Parijs, merkelijk van politiek en denkwijze veranderd.

De briefschrijver leidt daaruit af dat Oostenrijk, nu zeker zijnde van de »steun van Beijeren en Saksen, op den Bondsdag nieuwe voorstellen tot aansluiting aan het Westen zal indienen, en gelooft dat die voorstellen veel gunstiger dan vroeger zullen worden opgenomen.

— Men leest in den *Moniteur:* De rapporten van admiraal Bruat over den aanval op Kinburn doen duidelijk de kracht der drijvende batterijen uitkomen. Eenige bladen hebben de openbare belangstelling gaande gemaakt door ze in de bijzonderheden te beschrijven, zonder echter den uitvinder van het nieuwe oorlogstuig te noemen; men zal nu met genoegen vernemen dat aan den Keizer de eer dezer uitvinding toekomt.

Reeds had de Keizer van Frankrijk een veld-artillerie geschonken, die zoo veel tot de overwinningen van Alma, Inkermann en Traktir heeft bijgedragen; nu dankt de Marine hem een nieuw krijgswapen, waarvan de toekomst zal gewagen.

— Wij vinden in den *Univers* volgende zeer merkwaardige, uit Rome geschreven regelen, en deelen ze onzen lezers mede:

»Op het oogenblik dat het konkordaat met Oostenrijk aller harten, die voor de Kerk kloppen, met zachte blijdschap vervult, meenen wij onze lezers genoegen te doen met hun eene bijzonderheid mede te deelen, welk hun waarschijnlijk onbekend is en waarin zij zullen zien dat het denkbeeld van het groote feit, waardoor aan de Kerk vergelding wordt gegeven, door een franschman den jongen vromen Keizer van Oostenrijk is ingeboezemd. 't Is bekend dat de jonge vorst tot onderwijzer den graaf de Bocabilles heeft gehad. Begaafd met een verheven verstand en innig aan de Kerk gehecht, erkende de wijze leermeester in de jozefistische wetgeving en in den toestand der Kerk, die er uit voortvloeide als uit eene steeds geopende bron, de oorzaak der rampen en wederwaardigheden der oostenrijksche monarchie. Ook legde hij zich ijverig er op toe om zijnen leerling omtrent een hoofdpunt in te lichten en hem te vrijwaren tegen de vooroordeelen en de rigting, welke het gouvernement, ja zelfs het hof beheerschten. Zijne lessen werden niet in den wind geslagen, gelijk men zien zal.

»Korten tijd na den afstand van Keizer Ferdinand werd, toen de jonge aartshertog Frans Jozef den keizerlijken troon beklommen en de teugels van het bewind in handen genomen had, zijn onderwijzer door de ziekte aangetast welke hem ten grave sleepte. Zoodra de jonge Keizer onderrigt was van het gevaar dat den graaf bedreigde, haastte hij zich dezen, wien hij steeds opregt genegen was geweest, te bezoeken en na hem zijne vriendschap te hebben betuigd en zijne smart hem lijdende te zien, vroeg hij, wat hij voor hem zou kunnen doen. De edelaardige onderwijzer, toen zich-zelven vergetende en slechts aan de glorie der Kerk, aan het geluk der monarchie en aan de belangen van zijnen waarden kweekeling denkende, die zijn Keizer was geworden, rigtte tot den vorst de volgende woorden: »Ja, Sire, ik heb u eene gunst verzoeken, en, schenkt gij mij die, dan zal ik te vreden sterven. Gij weet in welke beginselen ik u heb opgevoed. Gij herinnert u, wat ik u gezegd heb ten aanzien der wetgeving, waaronder de Kerk zich gedrukt voelt in het oostenrijksche keizerrijk, en gij hebt begrepen dat het rijk den vrede van eertijds en zijn voorspoed niet zal herkrijgen, dan door aan de Kerk de haar ontroofde vrijheid terug te geven. Beloof mij die daad van vergelding en van goede staatkunde te volbrengen, en ik zal sterven met de troostende gedachte, dat het heil der monarchie verzekerd is en uw regerig gelukkig en glorierijk zijn zal: ik zal te vreden sterven." Door die zoo verhevene edele woorden innig bewogen, nam de Keizer, na een oogenblik overwogen te hebben, de hand van den zieltogende en zeide hem: »Sterf te vreden, ik beloof u te zullen doen, wat gij wenscht." — Men weet hoe de Keizer zijne belofte heeft vervuld."

Eene telegrafische dépêche uit Madrid meldt, dat de spaansche regering aan de Cortes heeft doen weten, dat alle de Carlitische opperhoofden, die in Catalonië gevangen genomen zijn, met in begrip zelfs van Marsal, doodgeschoten zullen worden.

Volgens berigten uit Portugal, heerscht daar inwendige vrede en voorspoed. De spoorweg van Cintra is reeds met veel plegtigheid ingewijd, zoodat Portugal, Spanje en Frankrijk, weldra door eene doorloopende linie kunnen vereenigd zijn.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 12 Nov. Hier ter stede is van eene reis door Egypte, Nubië, Palestina, Syrië, Griekenland en Italië, waarop hij den hertog en de hertogin van Brabant vergezelde, aangekomen de Hw. abt Jacques Mistin (bekend door zijne reis naar Palestina en het werk: »Les saints lieus. Paris, Guyot, 1852, 2 tom)".

ITALIE.

ROME, 12 November. De P. P. Redemptoristen hebben een der vermaarde huizen der Gaëtanis, op den esquilynschen berg, nabij de liberaansche bazeliek verkregen. Het zal in een kerk van gothischen stijl verbouwd worden.

De religieusen van den H. Paul della Croce, gewoonlijk *passionisten* genoemd, zijn door den H. Vader tot het dienst doen in de kapel Sancta Sanctorum in een klooster, bezijden het Lateraan gevestigd, dat Z. H. voor zijne rekening heeft doen bouwen.

Mr. Talbot di Malchide, uit Ierland, verlaat het hof en de loopbaan der kerkelijke eer, om zich aan het zendelingschap in Amerika, waarschijnlijk op de Antilles te wijden.

Men verwacht in de administratiën, zoowel als in het corps diplomatique vele benoemingen en hervormingen. Tot minister van Binnenlandsche Zaken zal als vroeger een kardinaal worden benoemd.

Mgr. Bechiotti, onlangs tot huisprelaat benoemd, zal, naar men zegt, een gezantschap verkrijgen en naar 's Gravenhage vertrekken. Hij was auditeur van den tegenwoordigen kardinaal Mgr. de Andrea, toen deze te Lucern de waardigheid van Nuntius bekleedde, ook auditeur van Mgr. Garibaldi te Parijs, en werd na diens overlijden met de intermediaire leiding der zaken belast. Hij is een prelaat van uitstekende geleerdheid.

TURIJN, 10 Nov. Aan den *Echo du Mont-blanc* wordt geschreven:

»De aanstaande heropening der Kamers heeft in de ministerieële kringen een groote beweging veroorzaakt. Piëmont heeft zich nimmer in een bedenkelijker toestand bevonden dan in dit oogenblik; onze ministers verheelen zich dit niet en hunne zorgvolle gelaatstrekken verraden hunne ongerustheid Vooreerst is er de finantieële quæstie. Aan het door zware lasten gedrukt land eene nieuwe leening aan te kondigen en tevens eene nieuwe zitting der Kamers te openen, van welke de belastingschuldigen eene verligting van opbrengsten verwachten; aan de natie verklaren, dat de door den oorlog geëischte offers verre zijn van te zullen eindigen, maar veeleer dagelijks grooter worden, en wel in een tijd dat de voornaamste levensbehoeften een ontzettenden prijs hebben bereikt — zie daar een treurige last voor een Regering, die de middelen niet bezit om spoedig aan de algemeene ellende een einde te maken. Van de landelijke bevolking, welke reeds gebrek aan arbeiders heeft, nieuwe soldaten te vragen, en wel zoo spoedig na eene plaats gehad hebbende heffing, is vooreerst schrik en vervolgens gebrek en armoede in het land te voorschijn roepen. Toe te stemmen dat onze betrekkingen tot de vreemde mogendheden van een treurigen aard zijn, en dat, ondanks de officieuse tusschenkomst der verbondene mogendheden, de piëmonteesche Regering tegenover het overig Italië zich in een toestand van volkomene verlatenheid bevindt, daartoe behoort een eigenaardige moed, welke redenen men ook voor dien toestand moge geven.

»De botsing met den H. Stoel is derwijze verergerd, dat de hoop op eene schikking als ijdel mag worden beschouwd, zoolang de mannen van den dag de magt in handen hebben. Onzen ministers zullen onder welsprekenden woorden hunne abnormale gesteldheid trachten te verbergen, maar nooit aan de katholieke meerderheid van den Staat doen gelooven, dat de der regering door hare politiek bereide gesteldheid eene schitterende zij. 't Is bekend, dat zij haar gedrag door de zegepraal onzer wapens tracht te regtvaardigen; maar zal zij aan de Kamers het einde kunnen toonen der van ons dagelijks op nieuw gevergde offers? Zal zij in staat zijn den lande, door het uitzigt op een aan die inspanning geëvenredigde vergoeding, troost aan te bieden? Ik spreek niet van de hervorming der belastingwet, schoon ze voor het ministerie van Finantiën eene noodzakelijkheid is geworden, en ik twijfel er zeer aan dat ze zal dienen, om de door de meetings opgehitste gemoederen tot bedaren te brengen; ja, die meetings kunnen aan het Staatsbestuur nog ernstige zwarigheden bereiden!"

— Men heeft in de laatste dagen vele pogingen aangewend om de openbare meening en het gezond verstand van het piëmonteesche volk van den weg af te brengen en te verduisteren. De regering, vertrouwende op eene magt, welke zij te hoog schatte, heeft aan de openbare meening te weinig aandacht geschonken. Nu ziet zij zich gedwongen hare magteloosheid te bekennen en door drukkende maatregelen en despotische handelingen tracht zij hare verlorene magt te herwinnen. Zij voelt zich alzoo genoopt, ondanks de Konstitutie, de volksvereenigingen, die, hoewel nog van rustigen aard, in haren schoot het vuur van een gloeijenden vulkaan dragen, te verbieden. Te midden dier moeijelijke omstandigheden maken onze ministers de troonrede gereed. Men mag alzoo nieuwsgierig zijn hoe de donkere zijde van onzen openbaren toestand zal worden afgeschilderd. Wil men een rooskleur kiezen, dan zal men alle waarheidsliefde ter zijde moeten stellen, en tot de schaamteloosste logentaal zijn toevlugt moeten nemen.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 Nov. Heden heeft de koning, vergezeld van de beide prinsen, de zitting der kamers geopend met eene troonrede, die met deze zinsnede aanvangt:

»Van de buitenlandsche regeringen ontvang ik herhaalde blijken van sympathiek vertrouwen. Mijn veelbeminde zoon, de hertog van Braband, heeft in de verschillende door hem bezochte landen, door het onthaal dat hem daar ten deel viel, de overtuiging kunnen erlangen, welken verheven rang ons land onder de natiën bekleedt. Als Vader en als koning acht ik mij gelukkig van het bestaan dier eenstemmige gevoelens te kunnen getuigenis afleggen. — De tweede zinsnede betreft den inwendigen toestand des lands; deze is, zegt de koning, over het algemeen bevredigend, te midden der hagchelijke tijdsomstandigheden. »Mijn hart", dus gaat de vorst voort, »bloedt echter bij het zien der smartelijke beproevingen, waaronder wij door de duurte der levensmiddelen gebukt gaan. In den daardoor te weeg gebragten nood is reeds en zal nog worden voorzien door de regering, de plaatselijke besturen en partikuliere vereenigingen In verband met de voorstellen, die de regering ter zake van de duurte der levensmiddelen aan de kamers zal voordragen, staat het wetsontwerp op de instellingen van weldadigheid en liefdadige stichtingen, waarvan in de derde zinsnede sprake is. De twee volgende hebben betrekking op onderwijs, kunsten en wetenschappen. In de zesde wordt met fierheid gewezen op de onderscheiding, die aan België op de parijsche wereldtentoonstelling is ten deel gevallen, voornamelijk met het oog op het verheven standpunt, waarop zijn landbouw en nijverheid staan. De handel bloeit; de betrekkingen van België met de verafgelegen wereldstreken worden bij voortduring uitgebreid: dit is de inhoud der zevende zinsnede. In de daarop volgende wordt de aanbieding van een wet op den suiker-accijns toegezegd. De toezegging van wetsontwerpen op het wisselzegel en op de raden der vroedmannen is de inhoud der negende zinsnede. De twee volgende betreffen de herziening van het strafwetboek, waarmede wordt voortgegaan, en welks tweede boek in die zitting nog zal kunnen worden aangeboden, en de herziening der wetgeving op de regterlijke organizatie. In de twaalfde en dertiende zinsnede wordt gesproken van het leger, de burgerwacht en de te verwachten oorlogsvloot. Verscheidene werken van openbaar nut zijn onder handen; de regering maakt het zich tot pligt de spoedigste voltooijing daarvan bevorderlijk te zijn. Op de zinsnede waarin dit wordt medegedeeld volgen die, die de uitbreiding van het spoorwegnet melden. De zeventiende of laatste zinsnede luidt als volgt: »Mijne heeren! Wij hebben dezer dagen den vijf-en-twintigsten verjaardag onzer onafhankelijkheid gevierd. Is deze onafhankelijkheid vruchtbaar geweest in weldaden voor het land; geniet zij, na met eenig wantrouwen bij haar ontstaan te zijn ontvangen, thans de achting en de sympathie der regeringen en der volken, wij zijn dit verschuldigd aan dien geest van gematigdheid en aan den zin, die de grondtrek is van het nationaal karakter en de grondslag onzer staatkunde moet zijn. Van dien geest is mijne regering doordrongen; ik houd mij overtuigd, dat de regtschapen getrouwelijke medewerking der kamers haar niet zal ontbreken.

— De heer Arzène Loin, archivarius der stad Bergen, heeft in de archieven aldaar een groot aantal dokumenten gevonden betreffende de inquisitie in de Nederlan-

den ten tijde van Karel V en Filips II. Deze stukken zullen in het verslag van de afdeeling geschiedenis der Koninklijke Belgische akademie worden opgenomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 November.

BEVALLEN (4 Nov.): J. J. C. Karsseboom, geb. Kuneman, D. — (10 Nov): S Kiderlen, geb. van Eibergen Santhagens, D. - B. van Eede, geb. Hoorn, Z. - C. L. Albach, geb. Roggeveen, Z. - G. J. M. Hulsteede, geb. Eskens, D. — (11 Nov): H. S. Kuhn, geb. Tolsma, D. - J. C. Straatman, geb. Offenberg, dooden Z.

OVERLEDEN (6 Nov.): J. Hagen, 27 j. — (8 Nov.): J. van der Oudermeulen, 81 j — (8 Nov.): H. G. Hana, 5 m. - M. Salomons, wed. H. Godefroi, 62 j. - M. E. Homburg, geb. Ploegstaart, 55 j. — (9 Nov): F. J. Teule, 1½ j. — (10 Nov.): 't Kindje van J. B. Obenhuysen, 10 w. — (11 Nov.): J. H. Wins, 1½ j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		12 NOV. 4½ u. gebl.	13 NOV. 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62 9/16	62⅝	62 9/16	62⅝
Dito Dito	3 »	74	73⅞	73⅞	
Dito Dito	4 »	92 11/16	92¾	92⅞	92¾
O. I. Leening 1844	4 »				
Amortisatie	3½ »				
Handel-Maatschappij	4½ »	125½	125		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ »	100			
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½ »				
Maatschappij van Weld.	4 »				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½ »				
Dito *Rothschild*	2½ »	50½	50½		
Frankrijk, Obligatiën	3 »				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ »	19½	19½	19⅝	19½
Nieuwe	3 »	38¼			
Binnenlandsche	3 »	32¾	32 15/16	33	
Cert. Coup. Sp. Com.		4⅝	4 9/16	4 11/16	4⅝
Amortisable Schuld		5 15/16	6 1/16	6⅛	6 3/16
Portugal, te Londen	3 »	40 3/16	40¼	40 5/16	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 »	101½	101⅜		
Dito A°. 1828—1829	5 »	100½	100¼		
Negot. 1831 en 1833	5 »				
Nieuwe Engelsche	4½ »	86¾			
Negot. 1840	4 »	74¾	74¾		
Dito *Stieglitz*	4 »	74½	74½		
Dito Nieuwe	4 »	73⅞			
Certifikaten te Hamburg	5 »				
Inschr. op 't Grootboek	6 »	56¾			
Dito Certifikaten	6 »	57⅜			
Polen, Obligatiën	4 »	68⅜			
Aandeelen 1835		142½	142½	143	
Oostenrijk, Metalliek	5 »	63	62¾	62 13/16	
Dito Nationale	5 »	66	65⅞	66	65⅞
Dito 1847	2½ »	32⅛	31⅞	32	
Dito 1851 en 1852	2½ »	32⅛	31⅞	32	
Dito Nieuwe	5 »	72¾	72 11/16		
Dito 1854	5 »	72¾	72 11/16		
Weener Bank	5 »	69			
Dito	4 »				
Aand. met Loting fl. 250	f				
Nieuwe dito 1854		267			
Pruiss. Aand. 1854	3½ »		194		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	»				
Dito Orig.			1⅜		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 »		102		
Sardinië, te Londen	5 »				
Denemarken, dito	3 »				
Louisiana, te Londen	5 »				
Brazilië	5 »	98¼	97¾		
Dito 1843	5 »				
Mexiko, te Londen £ 100	3 »	18⅜	18 5/16	18⅜	
Dito Onbepaalde	3 »	18 5/16	18¼	18 5/16	
Peru	4½ »	73½	74¼		
Grenada, dito à £ 100	2½ »	18¼	18¼		
Dito Uitgestelde		6⅞	6¾	6 13/16	
Ecuador		3¼	3¼	3 5/16	
Venezuela, te Londen	4½ »	26¼	26¼		
Dito Uitgestelde	1½ »	11 5/16	11 5/16		
Grieken, Bt. à £ 100	5 »				

5 pCt. Stieglitz 80¼, ⅜; Gren. onb. 18¼; Ecuador onb. 3 5/16; Venez. onb. 25⅜; Coup. Ecuador 38, 39⅛.

Binnenlandsche fondsen waren bij weinig handel een weinig aangeboden. — Russ., Portug. en Mexicaan. prijshoudend. — Naar Amortisable en Coup. Bew. was veel vraag en werden zij tot veel verhoogde koersen van de markt genomen; de overige Spaansche fondsen deelden niet in die willigte. Coup. Ecuador werden op nieuw voor Engelsche rekening gekocht.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 9/16	Livorno	2/m	f 38⅞
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 86
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.66
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6 w.	» 30⅞
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98⅜
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 34⅞
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35 1/16
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,82½
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞; Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 93⅜; Spanje 1—3 pc. 19⅜; Binnenl. 3 pc. 33¼; Romeinen 5 pc. 81⅜; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66⅛

PARIJS, 13 Nov. Fransche 4½ pc. —.—; 3 pc. 65.—; 3 pc. Spanje 33⅜; id. 1¼ pc. 19⅜; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen. 84.

LONDEN, 13 Nov. Consols 88⅜, 3 pc. Spanje buitenl. 38¼; 1¼ pc. dito 19⅜; Comité-Bewijzen 4⅜; Passive 5⅞, 5 pc. Rusl. 95; 4½ pc. dito 87; 4 pc. Holl. 93½; 2½ pc. id. 63⅜; 5 pc. Sardinië 85½; Brazilië 99, 4½ pc. Peru 74½; Gren. uitg. 6⅞; id. werk. 19½; 3 pc. Mexiko 19⅜; Turkije —; 4 pc Portugal 44; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.19½.

WEENEN, 13 Nov. Met. 5 pc. 74⅜; id. 4½ pc. 64⅜; Bank-Aktien 947; Wissel op Londen 11.5, Amst. —; Parijs 132½; Goud —; Zilver 14; Nieuwe Leening 97⅜.

BERLIJN, 13 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 95½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 20½; Parijs 79 7/12; Amst. —; Weenen 142¾; Petersburg 96⅜.

HAMBURG, 13 Nov. Spanje 3 pc. 30⅞; id. 1 pc. 18⅜. Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. 36.—; Londen kort 13.5⅜; Weenen —.—.

FRANKFORT, 13 Nov. 5 pc. Met. 65; 1 pc. Spanje binnenl. 19 7/16; id. 3 pc. 32½; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 14 November.

Van Ruwe Java Suiker hebben wij weder de volgende afdoeningen te berigten, als: 1007 krs. volgens O. I. opgave N° 15¾ a f 43¼, zijnde uit de nieuwe oogst (ca. f 6¾ boven Sept.); 113 krs. dooreen N° 13¼ a f 44, en 612 matten dooreen N° 17 a f 46½ (ca. f 7½ boven Sept.), zeilende per *Bellatrix*, van boord en voetstoots te ontvangen.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 13 Nov. Tarwe. 160/2 ℔ jar. Hooglands. Kleefsche f 585; 160/2 ℔ nieuwe dito f 575, 580; 160/163/2 ℔ nieuwe Bovenl. Ris f 565, 580; 160/2 ℔ dito Bovenlandsche f 555. — Rogge. 144/2 ℔ Archangel f 380; 142/2 ℔ dito, bij partij f 370.

Heden waren de prijzen van Boter hier ter markt als volgt: 1ste kwal. f 51, 2de kwal. f 48, 3de kwal. f 44 en Weiboter van f 39 tot 43.

SCHIEDAM, 13 Nov. Gerst. Verkocht: 126/2 ℔ Libau f 280 3/m. — In publieke veiling cirka 72 lasten min of meer beschadigde gedr. Zweedsche Gerst van f 221 a 229 kont. per last, met f 3½ per last voor veilingskosten. — Moutwijn f 24; Jenever f 23,50; Amst. Proef f 30,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 13 Nov. *Koffij* ten volle hooger en de vraag blijft zeer levendig, doch daar de houders zich terug trekken, zijn de omzettingen beperkt.

Graanmarkt gesouteneerd. Amerikaansche Rogge in loco werd met f 14½ betaald en dezelfde prijs wordt voor zeilende partijen geboden. Inl. Tarwe met f 13¼ per 70 kilo betaald.

Suiker zeer vast, doch sedert gisteren was er geen handel

Van *Tabak* zijn 97 balen Havana ex *Esperanza* verkocht.

Honig stijgende. Hoofdzakelijk voor Export zijn 114 vaten Cuba ex *Virginia* tot stijve prijzen verkocht.

LONDEN, 12 Nov, *Suiker*. Met veel animo en kooplust; tot de uiterste prijzen werd er veel in Koloniale en vreemde soorten omgezet. Op het vaste land is weder veel voor hier gekocht. — *Geraffineerd* ten volle gesouteneerd, met beperkte voorraad en veel koopers voor konsumptie. Vochtige *Lumps* 71 a 73 s.

Koffij. Met levendige vraag voor spekulatie en prijzen weder stijgende; Native Ceylon bedingt grif 55 a 56, en kleinboonig Plantation 60 a 63 s.

Katoen zeer gezocht tot ll. weeksprijzen.

Hop. Met gevolgde vraag voor fijn Weald of Kent and sussex tot vorige prijzen; gemeenere soorten verlaten.

Graanmarkt Engelsche Tarwe ging grif van de hand tot 2 a 3 s. verhooging per quarter op ll. Maandag's prijzen. Van Vreemde Tarwe werd weinig aangevoerd, doch de vraag was groot; prijzen gingen 2 s. vooruit. Gerst mede 1 s. hooger en vindt gemakkelijk afnemers. — *Lijnzaad* bedingt buitensporige prijzen en wordt graag verkocht, zoo voor in loco als voor zeilende partijen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Nov. Van Santen, Gustav, Akyab, l. v Falmouth.

VLISSINGEN, 12 Nov. Geenritz, Courier, Rio de Janeiro.

UITGEZEILD:

TEXEL, 13 Nov. Scholten, Pictura, Batavia. - Cruys, Stad Nijmegen, Akyab.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 13 November in lading naar:

Keulen	H. Borns,, Colln N°. 13.
Keulen & Coblentz	J. Grenshauser, die Gebruder.
Manheim	J. M. Kimpel, die Harmonie.
Mainz	J. B. Hartman, Mainz N°. 3.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Dusseldorp & Neus	C. J. Haasters,, Niederrein N°. 9.
Urdingen	J. D. Keuter, Jonge Arend.
Duisburg	E. Hilger, Eendragt.

Rijnhoogte ARNHEM 13 Nov. 4 el 49 duim.
KEULEN 13 „ 7 vt. 6 „

Advertentiën.

(1514) GETROUWD: T. A. THIER,
en
J. M. VAN DE KASTEELEN.

GOUDA, 14 November 1855.

(1523) Heden overleed ons geliefd jongste kindje, in den ouderdom van vijf maanden.

Dr. P. J. A. H. VERMEULEN.

DELFT, 12 November 1855.

Opruiming beneden Fabrieksprijzen

van eene aanzienlijke Partij

PENDULES, LAMPEN, BRONSWERKEN, GALANTERIEN, SPIEGELS, enz.,

bij M. A. F. REUSER te *Utrecht*. (1524)

Horologiemakers.

Ten spoedigste wordt gevraagd, een **Horologiemaker**, van de R. K. Godsdienst, en van goede getuigschriften voorzien, tegen goed salaris, kost en inwoning. Adres *franco* brieven onder lett. P. G. bij den Boekhandelaar J. H. SOMMER te Doesborgh. (1513)

Toren-Uurwerken.

Bij den tegenwoordigen veelvuldigen bouw van Roomsch Katholijke Kerken, bevelen zich de ondergeteekende Fabriekanten van **Toren-Uurwerken**, als zoodanig bij Heeren Pastoors en Kerkmeesters aan. Zij zijn gewoon, een voldoend aantal jaren voor hunne uurwerken in te staan.

(1397) Wed. M. IJZERMAN EN ZOON.

2e Nieuwe Molstraat te 's Gravenhage

Fabriek van Kerk-Ornamenten.

BILLAUX ainé et BOLSIUS,

te RIJSSEL en te 's BOSCH.

(1403)

(1516) Bij J. D. VAN KALMTHOUT Gz., Muzijkhandelaar te Tholen, is bij deelneming te bekomen:

De schoone Orgelmuzijk van CH. H. RINCK zijnde voor-, tusschen- en naspelen, bestaande in [illegible] deelen, die onmiddelijk in de maand December voor den prijs van f 5, op de volgende voorwaarden worden verzonden.

1 De betaling Contant en aanvraag *franco*.

2 Verzending *franco*, mits de gelden in Coupon of Postwissel of andersints worden overgemaakt, anders wordt de vracht er bij gerekend.

3 De deelneming bestaat tot 1° December ek. Verlangt men het Orgel te behandelen zoo het behoort, zullen de werken van dien Componist den weg aanwijzen. Daardoor zal statige, in de kerk te huis behoorende Muzijk gehoord worden, en zal men achterlaten, niet alleen tegen de regels strokende Fantasiën, maar ook onderscheidene, gansch niet passende Muzijkstukken vermijden. Om deze redenen is het onnoodig deze schoone Orgelmuzijk verder aantebevelen.

(1525) Bij N. J. VERHOEFF te Rotterdam, wordt heden uitgegeven:

Gedichtjes voor Katholieke Scholen en Huisgezinnen door J. WATERREUS. Prijs op ord. papier 25 Cents
» » best » 35 »

Dit boekje, voorzien van eene kerkelijke goedkeuring door Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop van Haarlem, munt uit door eene godsdienstige strekking, waardoor het bijzonder geschikt is om als geschenk [illegible] als schoolboekje gebezigd te worden.

Inhoud:

Eerste Afdeeling.

1 Het zieke kind. 2 Morgengebed. 3 Avondgebed. 4 [illegible]bed voor het eten. 5 Gebed na het eten. 6 Christus gebod. 7 De Vasten. 8 De Hemel. 9 Dagelijksch geweten-onderzoek. 10 Bede tot de H. Maagd. 11 Toewijding aan de H. Ma[illegible] 12 De groet des Engels.

Tweede Afdeeling.

13 Kersmis. 14 Onnoozele-kinderen-dag. 15 De aanbidding der wijzen. 16 De zoete naam. 17 Paschen. 18 De Hemelvaart des Heeren. 19 Het Pinksterfeest. 20 De ten Hemelopneming der H. Maagd. 21. Loflied ter eere van den H. Jozef. 22. [illegible]spraak tot den Engelbewaarder.

Derde Afdeeling.

23 De H. Aloysius, patroon der jeugd. 24 De H. Willibrord, patroon der Nederlanden. 25 Sint Nikolaas. 26 [illegible] H. Vincentius van Paulo. 27 De H. Stefanus, eerste martelaar. 28 De H. Laurentius. 29 De H. Antonius van Pa[illegible] 30 De H. Franciscus van Assisië. 31 De H. Dominikus [illegible] De H. Ignatius de Loyola. 33. De H. Theresia. *Slotge[illegible]* De Dood.

Het boekje is verzonden en alom te bekomen; bij Heeren C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam, en gebroeders VERHOEVEN te 's Bosch is het in voorraad.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.